

Hoofdpuntenverslag

Bijeenkomst klankbordgroep methodebesluiten 2017 e.v. (regionale netbeheerders, TenneT en GTS)

d.d. 18 februari 2016, te Den Haag

Dit hoofdpuntenverslag dient gelezen te worden in combinatie met de bijbehorende agendastukken.

Aanwezigen

Partij	Persoon
Cogas	R. Hassink
Duurzame Energie Koepel	M. van Eijkelenburg
Endinet	J. Schepens
Enduris	C. Jobse
Energie Nederland	H-B. Schurink
Enexis	D. Verreth
FME-CWM	C. Droste
GTS	J. Douma M. Holwerda L. de Ruiter – Kortleve
Liander	E. Hooykaas J. Poot
Netbeheer Nederland	H-P. Oskam
Rendo	P. Pittau
Stedin	J. Bothé
TenneT	J-P. Dijkmans E. van der Veen F. Woessink
VEMW	J. van de Worp F. van der Velde
Westland Infra	L. van Vliet
ACM	J. de Maa (vz) P. van Asperen B. de Groot E. Kahl F. Koel J. de Koning V. Koura L. Lawant I. Nobel L. Spee M. Vermeulen B. de Wildt M. van der Zande P. Zuiderwijk

Agenda

1. Opening
2. Voorlopige agendapunten volgende bijeenkomsten
3. Lengte reguleringsperiode
4. T-2 budget voor systeemtaken TenneT
5. Productiviteitsverandering RNB's
6. Rondvraag
7. Afsluiting

1. Opening

ACM opent de vergadering. ACM geeft aan dat ten opzichte van de rondgestuurde slides het onderwerp Toetsingskader begininkomsten is verschoven naar de KBG van 22 februari.

ACM vraagt aan de netbeheerders of het voor hen akkoord is om de ontwerpmethodebesluiten per e-mail te sturen in plaats van per post.

- Netbeheer Nederland geeft aan dat dit kan.
- GTS verzoekt of de zienswijzen dan ook binnen de termijn van zes weken per e-mail gestuurd kunnen worden, en dat de zienswijzen daarna per post kunnen worden verstuurd.

ACM geeft aan gebonden te zijn aan het bestuursrecht en de elektronische weg niet open te hebben gesteld. ACM en GTS komen terug op dit onderwerp.

- GTS wil t.z.t. graag weten hoe laat de ontwerpbesluiten worden gepubliceerd.

2. Voorlopige agendering volgende klankbordgroepbijeenkomsten

ACM merkt op dat het onderwerp 'Aansluitingen GTS' ook voor de regionale netbeheerders gas geldt.

- TenneT informeert naar de procedure voor Net op Zee.

ACM geeft aan inmiddels met de voorbereiding te zijn gestart en dat er een klankbordgroep wordt georganiseerd zodra het wetsvoorstel 'tijdig realiseren doelstellingen energieakkoord' is aangenomen door de Eerste Kamer. Kort daarna organiseert ACM een eerste KBG. ACM is voornemens de UOV procedure toe te passen en het methodebesluit en de uitvoeringsbesluiten tijdig vast te stellen.

3. Lengte reguleringsperiode¹

ACM presenteert haar voornemen om te kiezen voor een reguleringsperiode van 5 jaar. Dit doet zij op basis van de afweging gepresenteerd in de notitie aan de klankbordgroep. ACM vraagt de klankbordgroep of zij nog vragen heeft naar aanleiding van notitie. Ook vraagt ACM aan de klankbordgroep of zij nog aanvullende argumenten heeft op de argumenten van de klankbordgroep

¹ Zie pagina 7 en 8 in dit verslag, opmerkingen Edinet en GTS bij dit agendapunt

van 8 september en de notitie aangeleverd door ACM.

- Netbeheer Nederland vraagt met welke wijzigingen in het wettelijk kader ACM wel rekening houdt en met welke niet.

ACM geeft aan dat zij er vanuit gaat dat zij er vooralsnog vanuit gaat dat de wetswijzigingen uit het pakket dat in de herfst van 2016 wordt verwacht geen wijzigingen betreffen in de tariefregulering. Dus is er geen invloed op de methode. Netbeheer Nederland geeft aan dat dat nog helemaal niet bekend is.

- GTS vraagt of gezien de onzekerheid er niet beter gekozen kan worden voor een reguleringsperiode van 3 jaar. Want wat als er wel wijzigingen in het wettelijk kader worden opgenomen die de methode direct raken. Daarnaast is het onduidelijk waarom als de hele groep liever een periode van 3 jaar wil, ACM toch kiest voor een periode van 5 jaar.
- Energie Nederland geeft aan dat zij liever een periode van 5 jaar ziet. Dit vergroot de voorspelbaarheid en de zekerheid van de tarieven van shippers. Shippers willen het liefst van te voren weten wat hun tarieven zijn. VEMW geeft dat dat zij zich zorgen maken over het veranderende wettelijk kader. Als het herfstpakket geen wijzigingen bevat die de methode van regulering beïnvloeden, is volgens VEMW een periode van 5 jaar het gunstigst.
- DEK geeft aan dat de energietransitie in volle gang is en dat zij daarom liever zien dat de lengte van de reguleringsperiode zo kort mogelijk is. Op deze manier is de methode flexibeler.
- FME begrijpt niet hoe een periode van 5 jaar voor meer rechtszekerheid kan zorgen. Energie Nederland reageert hierop dat als alle rechtszaken van te voren zijn afgerond de shippers meer inzicht hebben op de toekomstige tarieven en wat zij kunnen verwachten voor de nieuwe reguleringsperiode. Dit leidt tot minder nacalculaties vanwege herstelbesluiten in de tarieven. Liander geeft hierbij aan dat de nacalculaties grotere effecten hebben als de reguleringsperiode langer is. Stedin voegt hieraan toe dat sommige nacalculaties effect hebben op de tarieven binnen een reguleringsperiode dus dat er toch onzekerheid blijft.
- DEK geeft aan dat er veel dingen zijn om aan te denken bij de duurzame transitie. Enkele voorbeelden zijn: de nieuwe warmtewet die effecten kan hebben op RNB-G, opslagfaciliteiten, de hybride samenwerking tussen elektriciteit en gas, demand-side management. Zij zien dus het liefst de hele methodiek omgevormd worden. Zij verwijzen hierbij naar de presentatie die zij op een eerdere klankbordgroep hebben gegeven.
- Liander geeft aan dat zij zich ook zorgen maken over de kwaliteit van de schatter. Als je een foute schatting maakt zit je er langer aan vast. Dit betekent dat de inkomsten en de kosten meer uiteen gaan lopen.

ACM vraagt of dit betekent dat zij dan nooit voor een langere periode dan 3 jaar kan kiezen, terwijl de optie wel aangegeven wordt in de wet.

- Liander reageert hierop door aan te geven dat wanneer de kwaliteit van de schatter van de parameters toeneemt, je ook een langere periode kan kiezen.
- Daarnaast ziet Liander heel erg dat invoeding toe neemt, maar daar krijgen zij geen extra

inkomsten voor. Dit terwijl zij wel extra kosten hebben door het faciliteren van invoeding. ACM geeft aan dat netbeheerders via de productiviteitsverandering wel degelijk een vergoeding krijgen voor invoeding.

- Liander geeft ook aan dat zij een gezond investeringsklimaat willen behouden. ACM heeft in de notitie aangegeven dat zij over gaat tot nacalculeren wanneer de financierbaarheid van de netbeheerder in het geding komt. Dit vindt Liander niet met elkaar in overeenstemming. Het lijkt erop dat ACM de netbeheerder pas gaat helpen op het moment dat deze op het randje van faillissement verkeert.
- TenneT geeft aan dat deze invulling twijfelachtig is, aangezien TenneT van mening is dat zij haar efficiënte kosten mag terugverdienen. Zij zien ook dat de patronen gaan wijzigen en dat daarom de schatter voor 5 jaar tot grote verschillen tussen inkomsten en kosten gaat leiden.
- Netbeheer Nederland geeft aan dat als het gaat om het vaststellen van nieuwe methodebesluiten pas na afronding van alle beroepsprocedures, we ook het gesprek kunnen aangaan om de beroepsprocedures korter te maken.
- Liander vraagt ACM wat het zwaarst weegt van de argumenten en waarom deze weging is veranderd.

ACM geeft aan dat zij nu geen concrete omstandigheden zien die aanleiding geven om voor een kortere periode te kiezen.

- Dit vindt Liander niet concreet genoeg. ACM geeft aan dat zij de doelmatigheidsprikkel zwaar vindt wegen.
- Netbeheerder Nederland vindt het verwarrend waarom er voor een sprong van 3 naar 5 minder sterke argumentatie nodig is dan voor 5 naar 6.

ACM geeft aan dat onder STROOM een periode van 5 jaar meer prikkels gaf dan een periode van 6 jaar. Vandaar dat er toen gekozen is voor 5 jaar.

- Liander geeft aan dat de consequentie van een keuze van een langere periode is dat je liever een foute prikkel langer vasthoudt.

ACM zegt dat hier een verschil van inzicht is ten aanzien van wat een foute prikkel is.

- Rendo vraagt wat ACM doet met het verschil in risicoprofiel tussen een periode van 3 en 5 jaar.

ACM bekijkt per schatter of deze aanpassing nodig heeft.

- TenneT kan dit niet terugzien in de overwegingen van ACM, omdat er nog niets anders gepresenteerd is met betrekking tot schatters dan de vorige keer.

4. T-2 budget voor systeemtaken TenneT

ACM licht toe dat de regulering van de systeemtaken van TenneT eerder met de klankbordgroep is besproken. Door STROOM was een wijziging van de methode volgens ACM juridisch noodzakelijk. Nu STROOM het niet heeft gehaald is een wijziging niet langer noodzakelijk. ACM stelt daarom voor de oude systematiek op dit punt te continueren en voor de kosten van de systeemtaken de inkomsten vast te stellen op grond van een 'T-2 budget'.

- Energie Nederland geeft aan dat zij voor de kosten van de systeemtaken de voorkeur heeft voor nacalculatie waarbij TenneT in samenwerking met marktpartijen prioriteiten stelt over projecten.

ACM geeft aan graag gehoor te geven aan de samenwerkingsoproep van Energie Nederland en daar een overleg voor te zullen plannen.

- TenneT geeft aan dat zij graag bereid is om de markt meer te betrekken bij het prioriteren van projecten die tot een verbeterde marktwerking moeten leiden. TenneT voegt toe dat zij een T-2 budget zonder nacalculatie niet wenselijk acht. TenneT constateert dat in het voorstel van ACM geen bonus/malus nacalculatie is opgenomen voor inkoopkosten. TenneT vraagt ACM of zij alsnog zal nacalculeren indien zich grote verschillen voordoen.

ACM geeft aan dat dit in principe niet het geval is. Voorgenomen nacalculaties worden vermeld in het methodebesluit. In bijzondere situaties kan ACM de situatie specifiek beoordelen en overwegen of nacalculatie nodig is. ACM merkt op dat het financieringsrisico bij een T-2 budget relatief beperkt is vanwege de jaarlijkse actualisatie van het budget en vraagt TenneT welk risico zij precies ziet.

- TenneT merkt op dat er een financieringsrisico is voor de laatste twee jaar van de reguleringsperiode als ACM besluit om in een volgende periode de systeemtaken op een andere wijze te reguleren.
- VEMW stelt dat zij van mening is dat er voor de inkoopkosten een beperkte prikkel moet zijn. VEMW is van mening dat de bonus/malus nacalculatie een beperkte prikkel geeft. Voor de uitvoeringskosten is VEMW van mening dat volledige nacalculatie wenselijk is, vanwege de belangen voor de marktwerking.
- GTS vraagt wat het voorstel van ACM is voor marktfaciliterende activiteiten van GTS.

ACM geeft aan dat dat voorstel niet is gewijzigd ten opzichte van de bespreking in de klankbordgroep van 11 december 2015.

5. Productiviteitsverandering RNB's²

Berekening: ACM geeft aan dat de volgende posten buiten de PV-meting worden gehouden: Inkoopkosten transport (elektriciteit), lokale heffingen (elektriciteit en gas), kosten en output EHD-netten (gas).

- Rendo vraagt tot hoever de correctie voor inkoopkosten transport terug gaat in de tijd.

ACM geeft aan dat de berekeningen over eerdere jaren ook nu weer zullen worden gebruikt en hierdoor de betreffende correctie die in voorgaande reguleringsperioden is doorgevoerd automatisch deze periode ook weer wordt doorgevoerd

- Enexis vraagt of inkoopkosten gas eruit gaan.

ACM geeft aan dat daar nog op wordt teruggekomen.

- GTS vraagt naar de dynamische efficiëntie van GGS.

ACM verwijst naar de slides die daarover zijn rondgestuurd voor de volgende klankbordgroep bijeenkomst.

² Zie pagina 7 en 8 in dit verslag, opmerkingen Edinet en GTS bij dit agendapunt

- Endinet geeft aan blij te zijn met de intentie om appels met appels te vergelijken.
- VEMW vraagt of is gekeken naar buitenlandse, bijvoorbeeld Duitse en Belgische, rnb's en hun productiviteitsverbetering. Daar kunnen mogelijk lessen uit worden getrokken voor Nederland.

ACM geeft aan dat er wordt gekeken of rnb's voldoende prikkels hebben om te verbeteren. Bij het vorige methodebesluit heeft een consultant verschillende mogelijkheden onderzocht waaronder buitenlandse rnb's. Gekozen is toen voor langjarige productiviteitsverbetering op basis van eigen data netbeheerders. ACM ziet nu geen aanleiding het anders te doen.

Toepassing: Op de volgende kostenposten past ACM de PV niet toe, omdat ACM de PV niet representatief acht voor de verwachte ontwikkeling van deze kosten (bovendien worden deze posten nagecalculeerd):

- Inkoop transport (elektriciteit)
- Lokale heffingen (elektriciteit en gas)
- GTS vraagt of het niet vreemd is dat een onderdeel niet wordt gemeten, maar dat daarop wel de pv wordt toegepast.

ACM geeft aan dat de data over die onderdelen niet geschikt zijn om mee te nemen in de meting, wat los staat van de vraag of een netbeheerder op deze onderdelen efficiënter kan worden. ACM acht de productiviteitsverandering in beginsel op alle activiteiten van toepassing. Tenzij ACM verwacht dat de kostenontwikkeling die gemeten is in de productiviteitsverandering niet representatief is voor de kostenontwikkeling voor een bepaalde kostenpost. ACM geeft verder aan dat deze methode ook in het verleden is toegepast. Het CBb heeft deze methode goedgekeurd.

- Liander geeft aan dat het vreemd is dat de methode niet op inkoopkosten en lokale heffingen wordt toegepast als de methode goed is. Nu worden deze posten nagecalculeerd wat leidt tot schommelingen in de tarieven. Liander denkt dat als deze worden meegenomen dit een meer representatieve schatting geeft waardoor de nagecalculeerde verschillen minder groot uitvallen.

ACM geeft aan dat zij hier opnieuw naar zal kijken.

Rol van de PV:

- GTS vraagt of de efficiënte kosten voor 2016 berekend worden met gebruikmaking van de PV zoals die voor de komende reguleringsperiode vanaf 2017 wordt berekend.

ACM bevestigt dat.

- Endinet geeft aan op de vier door ACM genoemde punten een correctie te willen. Daarnaast zou ook gekeken moeten worden naar de impact van kortingen voor de energie intensieve industrie
- Liander geeft aan dat OPEX weliswaar fluctueert van jaar tot jaar maar de CAPEX zich stabiel beweegt. Voor de CAPEX is het dus representatiever als 2015 wordt genomen in plaats van het gemiddelde over 2013-2015.

6. Rondvraag en afsluiting: geen rondvraag

Reactie op hoofdpuntenverslag Klankbordgroep methodebesluiten 2017
d.d. 18 februari 2016, te Den Haag

Edinet B.V. | John Schepens

Pagina 3, Lengte reguleringsperiode, tweede bullet:

GTS vraagt of gezien de onzekerheid er niet beter gekozen kan worden voor een reguleringsperiode van 3 jaar. Want wat als er wel wijzigingen in het wettelijk kader worden opgenomen die de methode direct raken. **Ook als STROOM over 3 jaar nog niet inwerking is getreden, zijn 2 perioden van 3 jaar altijd nog beter dan nu kiezen voor 5 jaar.** Daarnaast is het onduidelijk waarom als de hele groep liever een periode van 3 jaar wil, ACM toch kiest voor een periode van 5 jaar.

Pagina 3, Lengte reguleringsperiode, derde bullet:

Energie Nederland geeft aan dat zij liever een periode van 5 jaar ziet. Dit vergroot de voorspelbaarheid en de zekerheid van de tarieven van shippers. Shippers willen het liefst van te voren weten wat hun tarieven zijn. VEMW geeft dat dat zij zich zorgen maken over het veranderende wettelijk kader. **Als het herfstpakket geen wijzigingen bevat die de methode van regulering beïnvloeden, is volgens VEMW een periode van 5 jaar het gunstigst. 3 jaar is gewenst als we verwachten dat STROOM er snel komt. Anderzijds moet worden voorkomen dat bij een volgens methodebesluit weer onduidelijkheid over het kader bestaat.**

Pagina 3, Lengte reguleringsperiode, toe te voegen bullet:

TenneT merkt op dat ook Europese wetgeving altijd een argument is geweest om te kiezen voor een korte reguleringsperiode.

Pagina 4, Lengte reguleringsperiode,bovenaan, reactie ACM:

ACM geeft aan dat netbeheerders via de productiviteitsverandering wel degelijk een vergoeding krijgen voor invoeding. **Liander reageert hierop met de opmerking dat voor tussentijdse volumestijgingen geen vergoeding wordt gegeven.**

Pagina 4, Lengte reguleringsperiode, tweede bullet:

TenneT geeft aan dat deze invulling twijfelachtig is, aangezien TenneT van mening is dat zij haar efficiënte kosten mag terugverdienen. Zij zien ook dat de patronen **als gevolg van de energietransitie** gaan wijzigen en dat daarom de schatter voor 5 jaar tot grote verschillen tussen inkomsten en kosten gaat leiden. **Bovendien geeft het Methodebesluit juridisch onvoldoende comfort dat er ook daadwerkelijk nacalculaties komen.**

Pagina 6, Productiviteitsverandering RNB's, eerste bullet:

Edinet geeft aan blij te zijn met de intentie om appels met appels te vergelijken **en dat pas bij de conceptberekeningen zal blijken of dit ook echt is gelukt.**

Pagina 6, Productiviteitsverandering RNB's, vierde bullet:

Liander geeft aan dat het vreemd is dat de methode niet op inkoopkosten en lokale heffingen wordt toegepast als de methode goed is. Nu worden deze posten nagecalculeerd wat leidt tot schommelingen in de tarieven. ~~Liander denkt dat als deze worden meegenomen dit een meer representatieve schatting geeft waardoor de nagecalculeerde verschillen minder groot uitvallen.~~ De omvang van de nacalculaties kan ook worden beperkt door te zoeken naar een betere schatter voor inkoopkosten en lokale heffingen.

Pagina 6, Productiviteitsverandering RNB's , zesde bullet:

Endinet geeft aan ~~op dat naast~~ de vier door ACM genoemde punten ~~een correctie te willen.~~ ~~Daarnaast zou~~ ook gekeken moeten worden naar de impact van kortingen voor de energie intensieve industrie.

GTS | Marijn Holwerda

Pagina 3, Lengte reguleringsperiode, tweede bullet:

Hier mist dat GTS heeft gesuggereerd om desnoods voor twee keer drie jaar reguleringsperiode te kiezen, omdat dat in ieder geval meer flexibiliteit biedt dan 5 jaar.

Pagina 5, Productiviteitsverandering RNB's , laatste bullet:

Hier mist dat ACM expliciet heeft uitgesproken dat de PV-discussie op deze KBG alleen de RNB's betreft en dat GGS hier buiten valt. Daarom verwijst ze naar slides voor de volgende KBG;

Pagina 6, Productiviteitsverandering RNB's , derde bullet:

Hier mist dat TenneT heeft gesteld dat kosten beïnvloed moeten kunnen worden en dat kosten anders niet toegepast zouden moeten worden voor RNB's. TenneT heeft gevraagd of dit ook geldt voor de landelijke netbeheerders, waarop ACM antwoordde dat ze die vraag moest parkeren en daar nog naar zou kijken.